

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Davidis Ruhnkenii Opuscula Varii Argumenti, Oratoria,
Historica, Critica**

Ruhnken, David

Lugduni Batavorum, 1823

Praefatio ex editione Hesychii Albertiani, vol. II

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

<urn:nbn:de:hbz:468-1-1660>

P R A E F A T I O
EX EDITIONE
H E S Y C H I I A L B E R T I A N I
VOL. II.

A E Q U O E T E R U D I T O
L E C T O R I
S. D.
D A V I D R U H N K E N I U S.

Cum Vir unus omnium doctissimus, et ad literas ornandas natus, Joannes Albertus, priorem Hesychii partem anno XLV. prodidisset, eruditorum hominum significationes vocesque, quibus illa excipiebatur, tantum valuerunt ad studium persequendi operis incendendum, ut quae pars restabat, non magno intervallo editam consecutura videretur. Hac animi alacritate Vir praestantissimus absolverat *Jota*, profligaratque *Kappa*, quod propter multas insolentia et peregrinitate, adde etiam corruptela, difficiles glossas τίτανος Κάππα κάκιστον per jocum appellare solebat; cum ecce! morbus gravis, pertinax, diutinus, quem *Colicam Pictonum* vocant, ita nec oportantem affixit, ut summum vitae periculum adiret. Negabant medici, herbas satis potentes esse ad hujus morbi vim expugnandam: salutem non posse aliunde, nisi ex Aquisgranensibus, Spadanisque aquis, peti. De Medicorum igitur consilio duplex iter ad aquas illas salutares susceptum est. Nec frustra. Nam

Aquis-

Aquisgranenses mali caussam, opinione celerius, depulerunt: Spadanae, lentius illae quidem, sed tamen efficacitate pari, flaccidum et nervorum remissione collapsum corpus ad pristinum robur revocarunt. Interim annus unus, alter, tertius abiit; nec *Hesychii* sospiratori, ipsimet de salute sua sollicito, laborantem *Hesychium* respicere licebat. Rediit tandem ex longo intervallo ad opus intermissionem. Sed quanquam animus, sicut antea, vigebat, aliud tamen incommodum erat, quod operis progressum retardaret. Nam morbus tantum manibus ejus stuporem induxerat, vix ut munia sua vel in libris evolvendis, vel in literarum formis ducendis obirent. Tot ac tantis difficultatibus conflictatus V. Cl. nunquam tamen animum demisit et contraxit, sed instans operi, et torpentibus manibus prope vim adhibens, sensim paulatimque operis telam pertexuit usque ad v. Φαιλόνης. Quo in loco cum versaretur, erysipelite correptus est, morbo satis tolerabili, quem ipse initio contemnebat. Sed ille ubi se per corpus latius fudisset, et repente intro vertisset, spiritum eripuit eximio et longiori vita dignissimo viro, provecto ad aetatis annum sexagesimum quintum, a. d. 13. Aug. anno LXII. Mors ejus cum omnibus bonis tristis et acerba accedit, tum mihi in primis, qui multos annos conjunctissime suavissimeque cum illo vixisse, eundemque praecipuum nascentis laudis meae fautorem habuissem. Theologia, maxime eruditior illa, et multarum artium comitatu stipata, et literae a Graeco fonte ductae, vix reparandam in ejus morte jactaram fecerunt. Nam, ut nihil dicam de *Hesychio*

par-

parte destituta, animus ipsi erat, absoluto *Hesychio*, *Observationes in N. F. libros* largissimis accessionibus locupletare. Quod opus, tanto magis do-
lendum est, perfici ab eo non potuisse, quod non
solum natura et ingenio, sed etiam disciplina *Lam-
berti Bos* mire factus erat ad Philologiam sacram or-
nandam. Praeterea *Apollonii Lexicon Homericum MS.*
a quo vehementer adjutus erat in *Hesychio* emendando,
animadversionibus illustratum edere parabat. Ex mul-
tis testimoniosis, quibus viri eruditæ doctrinam ejus et
virtutem certatim ornarint, satis fuerit illud laudasse,
quod Vir Magnus, et brevi post [anno 1764.] ejusdem
fati acerbitate nobis creptus, *Petrus Wesselingius* ipsi
tribuit ad *Herodot. de Vita Homer.* p. 755. *Clarissimi et amicissimi Jo. Alberti*, dum haec scribo, mor-
tem tristis accipio, ac vehementer, uia par est; do-
leo, lugebuntque boni omnes, jacturae ingentis memo-
res, quam literæ et solidior et sine fuso Theologia
faciunt. Postquam V. Cl. ex hac vita migrasset,
statim quaeri coepit, qui magni operis particulam,
morte ejus destitutam, curaret. Opinione hominum
et fama ego huic labori destinabar, quem scirent,
cum *Hesychio* familiarius consuevisse, et ab ipso *Al-
berto* in altero volumine edendo paene socium fuisse
adscitum. Ego vero, paulo ante a Graecis literis
docendis ad Historiarum et Eloquentiae Professionem
traductus, rerum mearum satagebam. Nec mihi, ut
verum fatear, valde placebat, tempus, quod indu-
striae meae monumentis proferendis vix superesset,
operi tribuere alieno. Sed vicit propositum meum
recordatio veteris amoris, integrerime sanctissimeque
cul-

culti, vicit saepius repetita interpellatio tum propinquorum τοῦ μακεπτου, tum fratum *Luchtmannorum*, principum Belgii librariorum. Accessit denique auctoritas Summi *Hemsterhusii*, adversus quam tendere nefas putabam. Suscepi igitur *Hesychium* curandum, hac tamen conditione, ut *Luchtmanni* alium virum Graece Latineque doctum quaererent, qui Notas *Sopingii*, *Heinsii*, *Valesii*, *Vossii*, *Tollii*, etc. per plura volumina sparsas et dissipatas, eo, quem *Albertus* instituisse, ordine disponeret, et in unum volumen cogeret, quod ipse deinde operis typographicis sequendum darem. Hoc onus sibi imponi passus est Vir eruditissimus, *Henricus Verheykius*, Gymnasii Amstelodamensis Moderator, cui pro ingrato et taedii pleno labore, par est, maximas gratias agi. Suscepit igitur Cl. *Alberti* partibus, tex-tum ab initio fere literae T, ubi operaे substiterant, ita constitui, ut a doctissimo viro constitui solebat, id est, raro veterem lectionem migrare, et novae locum facere jussi, nisi res tam liquida et evidens esset, ut dubitare nemo, qui aliquam de talibus rebus habeat judicandi facultatem, possit. Ex schedis MSS. τοῦ μακεπτου optima quaeque delegi, et contexto subjeci, etiam atque etiam videns, ne omnibus temere et promiscue proferendis, qui nonnullorum talia prodentium mos est, minuerem viri famam, optimis artibus comparatam. Sed in schedis ejus pauciora reperi, quam putaram. V. Cl. hanc consuetudinem adsciverat, ut in ipso demum operis progressu animadversiones conscriberet partim ex adversariis, partim ex aliorum Grammaticorum collatione.

In

In Notis aliorum adjiciendis hoc institutum secutus sum, ut, si quid manifeste falsum et absurdum esset, ne proferrem, praesertim cum pleraque Emendationes, huic editioni adjectae, in privatum potius usum scriptae sint, quam ut unquam luce donatae, in existimantium arbitrium venirent. Scio, Cl. *Albertum* aliam secutum esse rationem in priore volumine adornando. Sed hujus consilii posthac illum poenitere coepit. Itaque in posteriore volumine, acerbiore delectu instituto, multa multorum perperam dicta neglexit, in primis *Pergeri*, hominis supra quam credi potest inepti. Aliorum Annotationibus accedunt meae, multo illae quidem ubiores et numero auctiores futurae, si mihi per alias occupationes singula accuratius excutere, atque omnino *Hesychium* cum Grammaticis ineditis, quorum luculentam copiam ex variis Galliae et Italiae bibliothecis congestam habeo, comparare licuisset. Sed hic brevi dicendum est de subsidiis, quae Cl. *Alberto*, post prioris voluminis editionem, obtigerunt. Cum ad literam II pervenisset, a Cl. P. *Burmanno Sec.* accepit *Hesychii* exemplum, quod *Jacobus Tollius*, vir pereruditus, et *Longini* editione in primis nobilitatus, non paucis locis castigarat. Ex his emendationibus *Albertus* in literis, quibus potuit, dedit eas, quas similitudo veri commendaret, nec aliorum sagacitas praecepisset: nos, quae ad priores literas pertinerent, eodem delectu habito, in Auctarium Emendationum, de quo mox dicetur, conjectimus. Sed nihil *Alberto* gratius, et magis praeter exspectationem obtigit, *Ludolfi Kusteri* in reliquam *Hesychii* partem Notis,

is, quas ipse in Praef. p. xxxii. scripserat, defi-
cere ad v. Θῆλαντο. Res ita se habet. Kusterus
Notas ad illum usque locum editioni pararat, et in
singulare volumen, quod Sevinus et Sallierius pro
humanitate sua Cl. Alberto suppeditarunt, conje-
rat; nec credebatur ultra in *Hesychio* emendando esse
progressus. Sed multo post *Sallierius* misit aliud
volumen, casu in Bibliotheca Regia inventum, cui
Kusterus suas in reliquam etiam *Hesychii* partem
Emendationes adscripserat, paucas illas quidem, nec
ad superiorum modum elaboratas, sed, ut omnia hu-
jus viri, elegantes et acutas. Omniino fatendum est,
Kusterum unum in paucis rectam *Hesychii* castigandi
viam institisse. Quicunque olim se ad hoc Lexicon
emendandum contulerunt, nihil aliud, quam librario-
rum sordes eluerunt, ne suspicati quidem, vel di-
cam, ne suspicari quidem ausi, ipsum Lexicogra-
phum foedissimos errores commisisse; quos tamen
eo pluris emendari referebat, quo capitalius est aucto-
ris, quam librarii, peccatum. Nam librarius pau-
cos forte non nimis acutos in fraudem inducat:
scriptor auctoritate, reliquis meritis parta, doctos
etiam et solertes. Evidem *Scaligerum*, *Casaubo-*
nun, *Salmasium*, horumque similes, arbitror, sae-
penumero sic secum cogitasse: Monstra loquitur
Grammaticus: gravissime erat: deceptus est literarum
similitudine: truncavit vocem: non ἄτματα sordes
significat, sed λόματα, non ἀστον, optimum, sed
λᾶστον, non λῶρον, acerbum, sed ἔωρον, non ναύπο-
δα, pedibus in rectum tendentia, sed ταγαθόδα, etc.
Sed magni illi viri, quae sentirent, palam dicere

non

192 PRAEFATIO EX EDITIONE

non audebant, sive Grammatici auctoritate deterriti,
sive clamoribus semidotorum, semper obstrepentium
dotoribus, nec satis aequo animo ferentium,
ipsum *Hesychium* in ordinem cogi. Ad hanc rem
proferendam demonstrandamque opus erat docta *Richardi Bentleji* audacia, quae, si unquam alias, hic
certe bonis literis plus profuit, quam iners et superstitiosa multorum, qui Critici dici haberique vo-
lunt, religio. Is igitur servili credulitatis jugo ex-
cuso, edidit illam ad *J. Millium Epistolam*, mirabile ingenii et doctrinae monumentum, quale profi-
cisci non poterat, nisi a principe seculi sui Critico-
rum. In hac ille epistola cum alia docuit, quae ple-
risque eruditis, nec vigilantibus, nec somniantibus,
in mentem venissent, tum *Hesychium*, cui satis diuturna
peccatorum impunitas obtigisset, ad severum
Critices tribunal citavit. Hanc autem accusationem
tanta vi argumentorum, tantis testimoniorum copiis
instruxit, ut ne obtrectatores quidem illius, invidia
partiumque studiis aestuantes, quos plurimos nactus
erat, in hac etiam Academia, contra hiscere, aut
Hesychii patrocinium suspicere auderent. *Bentleja-*
nam deinde rationem in *Hesychio* tractando secuti
sunt duo primarii aetatis nostrae viri, *Ludolphus*
Kusterus, a quo in hanc orationem delapsi sumus,
et is, cui maximi etiam Critici fasces submittunt,
Tiberius Hemsterhusius, qui in summa, sed vegeta,
senectute, a me rogatus, saepe desperatis *Hesychii*
locis felicem medicinam fecit, et meum emendandi
studium prudentissimis consiliis rexit. Haec strictim
attingere nobis visum est, ut, quo in *Hesychio*
emen-

emendando solertia maxime dirigenda sit, intelligent
Critices studiosi. Sequitur, ut de Auctario Emen-
dationum, quod operi accessit, quam potest fieri
brevisime dicamus. Cum graves caussae, quas su-
pra commemoravimus, alterius voluminis editionem
in permultos annos traherent, novae subinde obser-
vations Cl. Alberto nascebantur, quibus veteres vel
confirmaret, vel, ut sunt δευτέραι Φροντίδες σοφώτε-
ρας, refutaret, vel etiam loca, antea non tentata,
egregie restitueret. Quae observationes omnes de
exempli, quo uti solebat, margine sunt in illud Auc-
tarium a nobis translatae. In eodem Auctario locum
dedimus Castigationibus nostris, quas maximam par-
tem aliud agentes in *Hesychii* marginem conjectera-
mus, habituris fortasse commendationis aliquid a no-
va, nec ante cognita observatione, quam, non alie-
num erit, hic paucis explicare. Constans virorum
doctorum fuit opinio, partim ex *Hesychii* Epistola ad
Eulogium, partim ex aliis argumentis ducta, non esse
Hesychii Lexicon, quod nunc superest, tale, quale
olim ab ejus manu profectum sit, sed ab Epitoma-
toribus contractum esse et mutilatum, a librariis foe-
dissime corruptum, a sciolis denique nullius pretii
glossis interpolatum. Verum qualis *Hesychius* antea
fuerit, conjectura facilius, quam rebus ipsis tenebatur,
quod ne fragmentum quidem, nedum exemplar libri
integrius, in Bibliothecis repertum est, vix qualicun-
que Codice, ex quo Aldus *Hesychium* protulit, com-
munem bonorum librorum stragem evadente. Quo
magis laetus sum, hanc mihi felicitatem esse re-
servatam, si tamen ulla est in tali re felicitas, ut,
quam diversus fuerit verus et integer *Hesychius* a

contracto, lacerato, depravatoque, luce clarius demonstrare possem. Cum Parisiis studiorum causa versarer, inter alia Lexica antiqua necdum edita, quae Bibliotheca Sangermanensi continentur, descripsi *Lexicon Rheticum*, bona frugis plenissimum, atque ad jus Atticum explicandum in primis comparatum, cuius specimen dedit *Montfauconius Bibl. Coislin.* p. 491. seqq. Hoc Lexicon, decimo seculo in membrana scriptum, sive Codicis illius librarius, sive alius eo antiquior, passim interpolarat *Hesychii* glossis. At qualis *Hesychii*? Non truncati, mutilati, corrupti, quo nunc melioris desiderium levamus, sed integri, illibati, et omni labore carentis. Interpolator vero Hesychianas glossas largius inferserat literis A. B. G. parcus literis Δ. Ζ. Κ. Ή. reliquas ne attingens quidem; cuius inconstantiae quae caussa fuerit, nescio. Est hoc interpolatorum genus merito Criticis invisum, et plerumque accipi solet inclemens. Ego contra hominem propter hoc institutum amabam, dolebamque, manum ejus interpolatricem, quae initio tam liberalis fuisse, repente factam esse malignorem. Nam si ad illum modum, quem instituerat, omnes literas interpolasset, magnam *Hesychii* partem ad pristinum nitorem et integritatem nobis revocare licuisset. Ex hac autem interpolatione quot quam uberes fructus ad *Hesychium* pervenerint, si quis cognoscere cupiat, Annotationes nostras legat ad v. Ἀστραπὴ δι' ἄρματος. Αὐτοβοεί. Βαῖτυλος. Βάκχος. Βάλανοι. Βατῆρα. Βατία. Γαλαξία. Ταῦλοι. Γεῖσα. Γέρανος. Δεκατεύειν. Δημοτελῆ. Διονύσια, etc. Est tamen, ubi interpolator pauciora ha-

beat, quam hodie in *Hesychio* nostro leguntur, sive exemplum suum illis caruerit, sive ipse, quod magis credo, nonnulla consulto omiserit. Certe veterum scriptorum auctoritatem hic illic ab eo, suspicor, esse sublatam; id quod plerisque locis idem fecit in *Lexico Rhetorico*, de quo diximus, magno et ipsius Lexici, et literarum detrimento. Hic praeftationi modum statuere poteram. Sed commode in memoriam redeo sermonis cum Cl. Alberto habiti, cum dicebat, se alteri volumini praefandi argumentum ab ipsa *Hesychii* praeftatione sumturum. Etenim exortus est vir longe eruditissimus (*), et in Graecis literis familiam ducens, qui, cum vidisset, *Hesychii* Lexicon non respondere Epistolae ad Eulogium, statueret, Lexicon, quod nunc habemus, non esse majoris Epitomen, sed sic de auctoris sui manu exiisse, Epistolam vero ad Eulogium ab impostore Graeculo, qui dotes libri, quisquiliis a se aucti, verbis exaggerandas, et mendacis commendandas putaret, illiberali facinore esse confictam. Contra Al-

ber-

[(*)] L. C. Valckenaerius, quem modestiae causa nominare noluit Ruhnkenius, jam per aliquot annos doctrinae et amicitiae vinculis, ac brevi postea munieris quoque societate cum eo conjunctus: is igitur hanc sententiam professus erat in *Schediasmate de Epistola ad Eulogium*, *Hesychii Lexico praefixa*, quod Schediasma subjecerat Fulvii Ursini *Virgilio collectione Script. Graec. illustrato*, ipsius cura Franequerae, 1747, repetito; in eademque postea sese perstissime testatus est in *Annot. ad Theocriti Adoniaz.* p. 299, sq. ed. alter p. 294 sq. Quia de re monuerunt Cl. Wytenb. in *Vita Ruhnk.* p. 129 sq. et Editor Anglus in *Praef.* p. xxviii sq.]

Vertus acutissimis viri excellentis amicique rationibus, quamvis etiam atque etiam a se perpensis, non movebatur, sed plura argumenta, quae receptionem ab omnibus sententiam tuerentur, in praefatione huic volumini praemittenda expromere in animo habebat. Quod consilium cum mox irritum fecerit, nos hic quoque ejus partes tanto libentius explebimus, quanto sumus instructiores paratoresque a libris MSS. quibus facile dirimi controversia potest. Quanquam fortasse licet omni hujus rei disceptatione supersedere. Nam si verum est, quod rebus manifestis vicimus, *Hesychii Lexicon* ab Epitomatore contractum esse, magnam partem concidunt argutae de *Epistolae ad Eulogium* *vobisq[ue]* suspicione. Quippe *Epistola* respondet operi, non quale nunc est, sed quale tum, cum illa scribebatur, fuit. Sed quoniam omnia, quae ab *Epistolae* auctore dicta sunt, in fraudis suspicionem vocantur, digna res videtur, in qua excutienda diligentia nostra consumatur, prae-
sertim cum per hanc occasionem nobis licet totam operis *Hesychiani* rationem aperire. Facile autem Vir humanissimus nos feret in re levi aliter sentientes, qui sensus nostros cum suis sciat in majoris momenti rebus optime congruere. Titulus Lexici hic est: 'Ηεσχίου Γραμματικοῦ'Αλεξανδρέως Συναγωγὴ πασῶν λέξεων, πατὰ στοιχείου, ἐκ τῶν Ἀριστάρχου, καὶ Ἀπιλωνος, καὶ Ἡλιοδάρου. Hunc titulum, Home-
rico potius Lexico, quam *Hesychiano*, convenire, fa-
cile largior. Nec illum *Hesychius*, nisi forte ineptissimum fingere velimus, in operis fronte ponere
potuit. Cur enim *Aristarchum*, *Apionem* et *Heliodo-*

rum potius commemorasset, quam *Didymum* et *Theonem*, ex quorum Lexicis Tragicis Comicisque eum profecisse, res ipsa loquitur, aut *Diogenianum* adeo, cui pleraque se debere fatetur? *Hesychius* simpliciter, ut puto, scripserat: Ἡσυχίου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως Συναγωγὴ πατῶν λέξεων, κατὰ στοιχεῖον. quo fere modo omnia Lexica MSS. quae in Bibliothecis Parisinis evolvimus, inscribuntur. Grammaticorum illorum nomina ineptus librarius ex *Hesychii* praefatione, in qua eodem ordine junguntur, adjecit. Nusquam vero librarii licentius grassati sunt, quam in librorum titulis mutandis; quod multis exemplis demonstrare possemus, si locus pateretur. Jam singula, quae in *Hesychii* praefatione traduntur, diligenter persequamur, ut fraudis suspicionem inde removeamus. Primum *Hesychius* ait, *Apionem* et *Apollonium*, Archibii filium, solas Homericas glossas secundum literarum ordinem concessisse. Quod de *Apollonio* dicit, in eo fidem illius satis confirmat ipsum istud *Apollonii Lexicon Homericum*, majori *Homeri*, necessias, an *Hesychii* bono superstes. Quae igitur causa est, cur, qui de *Apollonio* verum dixit, in *Apione* mendacii arguatur? An *Apollonio* Lexicon Homericum condere licuit, *Apioni* non licuit? At silent de hoc Lexico veteres, quamvis centies *Apionis* in Homerum Commentarios laudent. Fateor. Verum non haec silentii istius vis est, ut propter id solum *Hesychii* testimonium pro falso repudiari debeat. *Apionis Glossas Homericas*, ubi apud *Fabri* cium Bibl. Gr. Vol. VII. p. 50. legeram, superesse in Cod Barocc. 119. Bibl. Bodlej. scripsi ad Vi-

rum juvandarum literarum studiosissimum, et de multis nominibus bene meritum, *Henricum Gally*, ut illarum apographum primo quoque tempore ad me curaret. Delato ad me apographo, vidi, Glossas esse Homericas satis jejunas, ad literarum quidem ordinem digestas, sed *Apionis* nomen a recentiori manu Latinis literis adscriptum habere; ut nihil in his *Glossis* ad id, quod *Hesychius* dixit, confirmandum sit praesidii. *Apionis* auctoritate, pariter atque *Aristarchi*, *Heliodori*, et aliorum vetustorum Grammaticorum, frequentissime utitur *Apollonius* in *Lexico Homerico*. Ex quo mihi probabile fit, errare *Suidam*, qui *Apionem* hujus *Apollonii* discipulum dicit, et diu ante *Apollonium* vixisse *Apionem*. Sed nolim extra septa, quod ajunt, evagari. Alio Praefationis loco *Hesychius* ita loqui videtur, quasi *Aristarchus* et *Heliodorus* etiam *Lexica Homerica* edidissent: ὅτι τῶν Ἀποστάρχου, καὶ Ἀπίλωνος, καὶ Ἡλιοδώρου λέξεων εὐπορήσας. Enimvero hic ne de *Apionis* quidem *Lexico* sermo est, nendum de *Aristarchi* et *Heliodori*. Nam λέξεις horum Grammaticorum sunt interpretationes verborum Homericorum, quas, ex commentariis in Poëtam excerptas, *Hesychius* intulit in *Lexicon suum*. Sed hic quaeritur, quae tandem illa sint, quae *Hesychius* dicat, se ex horum Grammaticorum libris in opus suum derivasse? Respondeo, glossas esse Homericas, non minimam partem Lexici *Hesychiani*. Quia in re ita versatus videtur *Hesychius*, ut, quod *Apollonium* in *Lexico* suo fecisse videmus, singulis *Homeri* vocibus diversorum Grammaticorum, maxime *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori*, interpretationes sub-

jiceret, easque, inter se si disereparent, nomine auctorum distingueret. Verum inscitia Epitomatoris omnes omnium Grammaticorum explicaciones, etiamsi inter se non congruerent, in unum conflavit, et Grammaticorum nomina, tanquam nihil magnopere ad rem pertinentia, plerisque locis delevit. Quam diversa fuerit Hesychii facies, antequam Epitomator foedas illi manus attulisset, in Auctario Emendationum demonstratum est. Quae tametsi nihil attinet repetere, duo tamen loca hic referamus, propterea quod in illis similiter Grammaticorum nomina sunt ab Epitomatore sublata. *Hesychius contractus* haec habet: Βατῆρα. τὸ ἄκρον τοῦ σκάμματος τῶν πεντάθλων, ἀφ' οὐ ἀλλονται τὸ πρῶτον. Sed in integro *Hesychio* haec multis partibus pleniora et pulchriora legit *Lex.* *Rhet.* *MS.* interpolator: Βατήρ. τὸ ἄκρον τοῦ τῶν πεντάθλων σκάμματος, ἀφ' οὐ ἀλλονται τὸ πρῶτον. Σέλευκος. Σύμμαχος δὲ, τὸ μέσον, ἀφ' οὐ ἀλλόμενοι πάλιν ἔξαλλονται. Ἀμεινον, ὡς Σέλευκος. σημαῖνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας οὐδὸν, ὃν "Ομηρος βιηδὸν, οἱ δὲ Τραγικοὶ βαλδὺ. Vides, tum alia resecta esse, tum Grammaticorum, *Seleuci* et *Symmachii* nomina. Alibi ita legitur in *Hesychio* nostro: Γνῶθι σαυτόν. ἀπόφθεγμα Χείλωνος Φαστ. Quanto olim eruditius et integrius, ut ejusdem interpolatoris indicio discimus: Γνῶθι σαυτόν. ἀπόφθεγμα. οἱ δὲ Χείλωνος Φαστ. "Ερμιππος δὲ Δελφὸν εὐηγέρχον Φιστὸν εἰρηκέναι τὸ Γνῶθι σαυτόν, καὶ ἐν τῷ ναῷ ἐπιγράψαι. Χαμαιλέων δὲ ἐν τῷ περὶ Θεῶν, Θαλοῦ. Iterum, ne de aliis neglectis dicam, *Hermippi*, *Historici*, et *Chamaeleonis*, Grammatici, nomina sunt ejec-
ta. Sed minus hac de re dubitet, qui *Apollonii Lexi-*

200 PRAEFATIO EX EDITIONE

con Homericum cum Hesychio conferat. Nam *Apollo-*
nus idem, quod *Hesychius*, institutum secutus, mo-
odo commemorat *Aristarchi*, modo *Apionis*, modo
Heliodori, modo aliorum explicaciones, si quid prae-
cipui habeant, et a communi opione recedant. Quae
interpretaciones prope omnes etiam in *Hesychio* repe-
riuntur, sed Grammaticorum nominibus omissis, non
profecto *Hesychii* culpa, cui aliam rationem placuisse,
ex praefatione liquet, sed ejus, qui maximum
amplissimumque Lexicon in compendii augustias coe-
git. *Hesychius*: "Αβιοι. μὴ ἔχοντες τέλη. ἀπόλεμοι. οὐ
βίαιοι. οὐκ ἀδικοι. καὶ ὄνομα ἔθνους. Quo loco quin
Aristarchi nomen omissum sit, vix dubitandum vi-
detur. Nam ille unus, relicta aliorum Grammatico-
rum ratione, "Αβιοι apud Homerum II. N. 6. de gen-
te capiebat. *Apollonius Lex. MS.* 'Αβιων. — δὲ μὲν
*Αρισταρχος ὡς ἔθνους οἵτως λεγομένου ἀκούει, καθὼς καὶ
τοὺς γαλακτοφάγους τετάχθαι καὶ τοὺς δικαιοτάτους. δι'
δὲ καὶ γράφει χωρὶς τοῦ τε συνδέσμου. Alibi *Hesychius*:
Κερδαλεόφρων (*). ἐκ παντὸς κερδαλνειν Φρονῶν διὰ δό-
λου, κερδοῦς Φρόνημα ἔχων, τουτέστιν ἀλώπεκος. Poste-
rior interpretatio Aristarcho peculiaris fuit, ut cre-
dibile sit, *Hesychium* ejus nomen adjecisse. Sed re-
licta est ab Epitomatore interpretatio, auctoritas
Critici sublata. Res clare patet ex *Apollonio*: Κε-
ρδαλεόφρων. ἐκ παντὸς κερδαλνειν Φρονῶν, δι' δὲ καὶ Φιλο-
κτεανώτατου εἶπεν. δὲ 'Αρισταρχος, Φρόνημα κερδοῦς
ἔχων, ἤγουν ἀλώπεκος. Sic aliis locis non modo *Art-*
stas

[(*) " — δίκην κερδοῦς ἥπτοι ἀλώπεκος. *Schol. MS.*
Harl." KIDD.]

starchi, sed etiam *Apionis* et *Heliодori* nomina ejcta
 esse, remanente illorum explicatione, ex eodem *Apol-*
lonio demonstrari posset. *Lexicon MS.* *Sangerma-*
nense, in quod nonnullae glossae ex *Hesychio*, sed
 illo integriore, migrarunt, ita habet: 'Αέσαι. ἐπιπολὺ¹
 κοιμηθῆναι. κατὰ στέρησιν τοῦ ἔσαι, οὐ ἔστιν ὄρμησαι. οὐ,
 δές δὲ 'Απίων, ἐπιπολὺ μοσθῆναι. Cum his, age, compa-
 temus *Hesychium*: 'Αέσαι. αἴσαι. κοιμηθῆναι κατὰ στέ-
 ρησιν τοῦ ἔσαι, οὐ ἔστιν ὄρμησαι. Duplex in una glos-
 sa peccatum, alterum librarii, alterum Epitomatoris.
 Nam librarius, haesitans, αἴσαι scriberet, an αἴσαι,
 utrumque posuit, et praeterea ἔσαι corruptis in ἔξασαι.
 Epitomator, antiquum obtinens, *Apionis* explicatio-
 nem cum ipso nomine abolevit. Nec tamen simplex
 fuit *Hesychii* calamitas. Nam quibus Grammaticorum
 nominibus Epitomator hic illic pepercera, ea sic
 accepit librarius, vix ut cognosci a sagacissimis Cri-
 ticiis queant. Juvat, quod diximus, aliquot claris
 et illustribus exemplis planum facere. *Hesychius*:
 *Ἐτρεψεν. ἀπέτρεψεν, ἡτάπτησεν, παρέτρεψεν. ΑΡΧΙΔΟ-
 ΧΟΣ. Frustra interpretes *Archilochi* glossam credi-
 derunt, quae Homeri est *Il. Z. 61.* Ως εἰπὼν ἔτρε-
 ψεν ἀδελφειοῦ Φρένας ήρως. ubi *Hesychianae* explica-
 tionē similem habent Scholia minora: *Ἐτρεψεν. παρ-
 ἔτρεψε, παρέπεισεν (*). Succedat igitur in *Archilo-*
chi locum ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, auctor interpretationis,
 quam *Hesychius* posuit. At enim *Archilochus* alibi
 etiam tanquam Criticus vel Grammaticus commemo-
 ratur. Ego quoque sic esse scio: sed idem asser-
 tam
 te

[(*) „Παρέπεισεν etiam in textu *Cod. Hark.*“ KIDD.]

re audeo, talia loca vel vitiosa esse, vel alia ratione explicanda. Veniamus tanquam in rem praesentem. Scholiastes Hesiodi ad *Theogon.* vs. 991, ubi in textu est Νηοπόλεων μύχιον ποίησατο, observat: ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ δὲ γράφει, μύχιον. Archilochi mentio tametsi Graevium non offendit, mihi tamen persuasi, Scholiasten scripsisse ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ, cuius crisin aliis etiam locis laudat. Eiusdem Critici σημεῖα Ἡσιόδου laudantur ab *Orione Thebano Etymolog.* MS. Δακίδες, ἐπὶ σχίσματος ἴματου, παρὰ τὸ λακεῖν καὶ ψοφεῖν ἡρέμα ἐν τῷ σχίζεσθαι. οὕτως Ἀρισταρχος ἐν τοῖς σημείοις Ἡσιόδου. unde corrigere et locupletare licet Etymol. M. p. 555. 38. Alter locus, in quo Archilochi nomen laborat, est apud Scholiast. Aristoph. ab Nub. vs. 109. et Suidam, qui Scholiasten descriptis, v. Φασιανοί. οἱ δὲ περὶ ΑΡΧΙΛΟΧΟΝ, δρυθῶν γένος. Hie non dicam Archilochus, sed ne Interpretes quidem Archilochi locum inveniant. Neque enim illorum erat dicere, quid Φασιανοί apud Aristophanem, equosne, an aves, significant, sed Aristarchi, qui Aristophanem commentariis illustravit. Scribendum igitur: οἱ δὲ περὶ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΝ. Denique ad examinis subtilitatem revocemus Scholion Cod. Vossiani ad II. I. 378. explicans vexatum illud, τίω δέ μν ἐν κυρδὸς αἴσῃ, quod protulit L. C. Valckenaeerius, Graecarum literarum immortale decus, *Diss. de Schol. in Homer. ined.* p. 97. Ἀλκαῖος μὲν δὲ ἐπιγραμματοκοίδες ἐγκέφαλον ἥκουσεν. — Ἀρχιλοχος δὲ, τιμῶμαι αὐτὸν ἐν μισθοφόρου καὶ τοῦ τυχόντος στρατιώτου μοίρᾳ. Δυτικής δὲ δὲ Κυρηναῖος, καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ Ἀρισταρχος, ἐν κυρδὸς μοίρᾳ Φασὶ λέγειν τὸν ποιητὴν, Δωρικῶς μεταβάντες, οὐδὲν

δύνται τὸ η εἰς α. In hoc Scholio nullo modo licet Archilochi nomen in Aristarchi mutare. Quid ergo? An Archilochus ex hoc loco inter Homeri Interpretes referetur? Minime vero. Ipse contentus est ea gloria, ut, cuius carminis primus auctor fuerit, in eo perfectissimus judicetur: Grammatici laudem sibi non magnopere expetendam putat. Ne multa, rem sic intellige: Quemadmodum Scholiastes ex Alcaci imitatione (de qua vide Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. p. 7.) elicuit, quam ille in Homero lectionem probasset, sic etiam ex Archilochi quodam versu, quam illi Homerici loci interpretationem secutus esset, collegit. Archilochi versum conservavit Scholiastes Platonis ineditus, ad Lachetem, a nobis aliquando, si Deus vitae usuram dederit, in lucem vindicandus: Καρες δοκοῦσι πρῶτοι μισθωφορῆσαι, οὐεν καὶ εἰς πόλεμου αὐτοὺς προέταττον. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τοὺς μικροὺς στρατιώτας τινὲς Καρπωνας προσηγόρευον. καὶ τὸ παρ' Οὐκέρῳ δὲ ἐν παρὸς αἴτη, ἐν τῷ τυχόντι τινὲς ἀκούουσι. Μέμνυται δ' αὐτῆς Ἀρχιλοχος, λέγων: Καὶ δὴ πίκουρος ἄστε Καρπωνας. Sed ad propositum revertamur. Hesychius ex Od. P. 237. Ἀμφοῦδις (*). περὶ τὸ ἔδαφος, δὲ ΗΣΙΟΔΟΣ, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν εἰς τὸ οὐδαες φίπτων. Hic, qui animum attendere velit, nullum Hesiodo locum esse, facile septiat. Justis ergo vindiciis, unde dejectus est, restituatur Homeri interpres, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ. Sed

[(*)] „Ἀμφ' οὐδαες cum gl. ἔδαφος unus ex Harl. ἀμφοῦδις alter in marg. ἀμφ' οὐδαες tertius, ἀμφ' οὐδαες in textu B. ἀμφοῦδις (sic) in Schol.“ KIDD.

non unus *Hesychii* locus est, in quo *Hesiodi* et *Heliodori* nomina sint confusa. Ecce! alterum: Ἀργεῖα. Πελοποννηστα. λευκὴν δὲ ΗΣΙΟΔΟΣ (*). Ex-plicatur Ἡρῷ Ἀργεῖα apud Homerum, quam ceteri Grammatici Peloponnesiam exponebant, *Heliodorus* can-didam et pulcram: quam recte, non dispu-to in praesenti. Repone igitur, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ. Binis hisce locis *Heliodorū* nomen ita latuit, ut facile effugere posset doctorum hominum acumen. Sed in eo, qui sequitur, patientiam illorum, ne dicam tarditatem, miror: Διψιού Ἀργεῖος. ΗΣΙΟΔΟΣ μὲν, τὸ ἄνυδρον Ἀρι-starchos δὲ, τὸ πολυπόθιτον. Vel Aristarchi mentio, ut alia taceam, ostendit, ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ legendum esse. Sic a librariis accepti sunt *Aristarchus* et *He- liodorus*. Nec melior sors fuit aliorum. Θύεστον. πο-tὸν τὸ ἀπὸ ἀρωμάτων, ὡς ΗΡΟΔΟΤΟΣ. Herodoti lo-cum sibi repertum negat Albertus V. Cl. Nec au-tor sim aliis, ut illum quaerere instituant. Nam scri-bendum, ΗΡΩΔΙΑΝΟΣ. Quem Grammaticum *He-sychius* non solum in praef. laudat, sed etiam in v. Πισσοκωνύλᾳ, ex eleganti Cl. Alberti conjectura. Herodoti vero et Herodiani nomina quoties commutata-sint, praeclare docet P. Wesselung. Diss. Herod. C. IV. Alibi *Hesychius*: Καταχήνη. — ὅπδ ΠΕΙΣΙΣΤΡΑ-TOT κακαμαὶ ἐμφερὲς ζῶον etc. Lege, ΚΑΛΛΙ-ΣΤΡΑΤΟΤ. Callistratus in *Aristophanem*, ex quo glossa ducta est, commentarios scripsit. Item: Τα-ραντῖοι. ἵππεῖς τινες δυομάζονται. οἱ δὲ, τοὺς ἀκοντι-ες, στὰς,

[(*)] „Schol. TOWNL. ad II. A., 19. ἀργείκην λευκὴν λευκὴν,” KIDD.]

πρᾶς, ἡ τοὺς φιλοὺς ἵππεῖς, ὡς καὶ ΠΠΑΡΧΟΣ. Forte quis legere malit, ἀν καὶ ἵππαρχος. Sed vide, an potius revocandus sit antiquus Grammaticus, TIMAP-
ΧΟΣ, testis etiam adhibitus ab Hesychio v. Ἀμυστίς.
Scripsit Timarchus Commentarios in Homerum. Scho-
liastes Homeri ineditus, quem ex Codice Bibl. Re-
giae descriptimus, ad Iliad. F. 122. Διονύσιος δὲ Θρᾷξ;
Τιμαρχος καὶ Ἀριστοτέλης, ἐνταῦθοι διοικεῖται
περισπωμένας ἀνέγνωσταν. Item in Euripidem. Vide
Scholiast. Eurip. ad Med. vs. 1. Scripsit praeterea
περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἐρμοῦ, cuius operis quartum
librum laudat Athenaeus IX. p. 501. F. Ab hoc Ti-
marcho diversus videtur Timarchus, Apollonii Rho-
dii, Euphorionis et Eratosthenis aequalis, quem Suidas v. Ἀπολλώνιος commemorat. Vix enim est, ut
credamus, hunc Timarchum aequalis scriptoris, Era-
tosthenis poëma commentariis illustrasse. Τιμαρχος
δὲ Ρόδιος laudatur ab Harpocrat. v. Ἀργᾶς. Sed
Maussacus recte emendavit Τιμαχίδας δὲ Ρόδιος, pro-
bante doctissimo Kustero ad Suid. v. Ἀργᾶς. Ex
hactenus disputatis cogitur, non esse magnopere mi-
randum, si veteres Grammatici, quos Hesychius in
praefatione se adhibuisse dicit, in ipso opere rarius
commemorati inveniantur, cum illorum nomina et Epi-
tomatores et librarii certatim delerint, nec inde adeo
peti argumentum ad praefationis fidem convellendam
posse. Sed, fac, Aristarchi, Apionis et Heliodori no-
mina nusquam in hoc Lexico comparere. Vel sic tamen
verissimum erit, quod Hesychius praedicat, se mul-
ta ex horum Grammaticorum commentariis in Lexicon
suum retulisse. Unde enim illae Homerī διττογραφίαι,

per

per totum opus sparsae, nisi ab his Criticis, manarent? Modo *Aristarchi* lectionem positam videas, eum interpretatione huic lectioni accommodata, modo *Apionis*, modo *Heliodori*, modo aliorum. Tales lectionum varietates tametsi eruditи interpretes passim observarunt, nescio tamen, an plures aliorum solertiae reliquerint indagandas. Tres a nobis indicatae sunt ad v. Πτῆξε, Τυμβοχόδης, Τπέριπτε. quibus, non alienum fuerit, quinque alias hoc loco adjicere. Ἀήτη. πνοή, ἀναθυμίασις. Glossa fluxit ex διττογραφίᾳ II. O. 62b. ubi nostra exempla habent, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης sed Critici quidam antiqui legerunt, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτη. Scholia inedita Bibl. Reg. quae paulo ante laudavimus: Γράφεται καὶ δεινὸς ἀήτη, ὡς κλυτὸς Ἀμφιτρίτη οὐ δεῖ γὰρ γράφειν ἀήτης (*). Majoris momenti varietas haec est: "Αν δοκάνατς δοκούς δέ. Quae profecta est ex Od. E. 474. ubi in exemplis,

[(*)] „Ἀήτης in textu Cod. TOWNL. et Schol. ἀρρενιῶς δεινὸς ἀήτης· ένιοι δὲ ἀγνοοῦσιν τε πεποιημένοι δεινὸς ἀήτης ὡς κλυτὸς Ἀμφιτρίτη οὐ γε ἀρσενικὴ ἐκφορὰ ἐμφαντικώτερον τὸν λόγον ἀπεργύζεται, καὶ τὸν ἔνεμον σφοδρότερον δεῖ κενσοι. Enimvero hujusmodi adjectiva generum duorum, nonnunquam trium, sunt communia: cf. *Philemon*. Gramma apud R. in Ep. Cr. I. p. 101. ed. nov. II. Γ. 13. κονίσαλος ὄρνυτ' ἄελλης in textu Cod. TOWNL.; Schol., quae egregia praebent subsidia, Ἀριστοφάνης γρ. κονίσαλοῦ ὄρνυτ' ἄελλης quam retineant, per me licet, Schol. B, L, nec non aliud Ven. apud Heyn. in praef. de codd. p. xlix, legendum e schole TOWNL. et Hesychio collatis, κονίσαλοῦ ὄρνυτ' ἄελλης." KIBD.

plis, quae nos quidem cognoverimus, legitur: Ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπῆια πυκνὰ, Ἀν δόνακας καὶ ἔλος ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες. Alio loco Hesychius? Βεβριθῆται. Βαρεῖται, Ισχυραται. Haec glossa venit ex Aristarchi lectione II. Δ. 282. ubi omnes libri habent: — πυκνατὰ πίνυντο Φάλαγγες Κυάνει, σάκεστὶ τε καὶ ἔγκεισι πεφρικυῖαι. Sed Aristarchus scriberebat Βεβριθῆται Scholia MS. Bibl. Reg. πεφρικυῖαι] ὀρθωμέναι. καὶ, "Εφριξ δὲ μάχη. βραχὺ δὲ διασταλτέον εἰς τὸ σάκεστὶ τε. δὶ' αὐτοῦ γὰρ ἡσαν μέλαιναι ἐκ δὲ τῶν δοράτων, πεφρικυῖαι." Αρισταρχος, Βεβριθῆται (*). MS. male Βεβρικυῖαι. Aristarchi lectionem Hesychius etiam secutus est in hac glossa: "Εμπνυτο. ἀνεβίωσεν. quae fluxit ex II. X. 475. Ή δὲ ἐπεὶ οὖν ἀμπνυτο (†). ut omnes habent editiones. Sed Scholia vetera, quae ex Cod. Vossiano prodidit Vir nobis amicissimus, Valckenac-

rius,

[(*)] „Cui accedunt egregiae fidei membranae [Schol. TOWNL.]: πεφρικυῖαι ὀρθωμέναι καὶ ἔφριξ δὲ μάχη βραχὺ δὲ διασταλτέον εἰς τὸ σάκεστὶ τε. εἴς αὐτῶν γὰρ ἡσαν μέλαιναι ἐκ δὲ τῶν δοράτων ὀρθωμέναι." Αρισταρχος δὲ βεβριθῆται. τὸ δὲ πεφρικυῖαι ἐκ τοῦ Φρίκω. Si quis summis viribus contendat lectionem vulgatam eundem-sensum suscipere, Gronovianum illud occinam, minime nempe „ sufficere ad viadicandum aliquid pro genuino atque emendato, suscipere id sensum materiae convenientem; nisi constet eum sensum sic expressum, ut in ea re loqui veteres solerent.“ KIDD.]

[†] „Εμπνυτο in textu unius Harleiani; Schol. alterius ἔμπνυτο, Αρισταρχος ἔμπνυτο γράφετ. Schol. quoqua TOWNL. ἔμπνυτο διὰ τοῦ ἐ." KIDD.]

rius, docent, Aristarchum legisse ἔμπνυτο. Insignis
denique est lectionis varietas, quam ultimo loco
commemorabimus. Hesychius: Σφεδανῶν. Φινεύων,
δάλως, κτείνων. τινὲς, ἐπεσπευσμένον. ἄλλοι, σύνθετον
εἶναι ἐκ τοῦ Σφὲ καὶ Δανῶν, ὃ ἐστι κτείνων. ἐστι δὲ
φηματικόν. Hic Daniel Heinsius haerebat, quod,
unde glossa sumta esset, ignorabat. Pertinet vero
ad II. Ph. 542. (*) ὃ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχει. ubi
nonnulli Critici, nominatim Aristarchus, Heliodo-
rus, Apion, in participio legerunt σφεδανῶν, quasi
verbum compositum esset ex σφὲ et δανῶν, Macedo-
nibus, ut Hesychius testatur, usitato pro occido.
Scholia MS. Bibl. Reg. Ἡραδιανὸς (f. 116v) Ηράδωρος ex
Eustath. p. 1250.) τὸ σφεδανῶν διὰ τοῦ ω μεγάλων
γράφει, ὡς στεφανῶν. οὔτω καὶ Ἀρίσταρχος. προκατάρ-
χεται γὰρ τὸ σφεδανός, παρὸ διέγενετο τὸ σφεδανῶν ῥῆμα;
οὐ γὰρ παραγωγῆς ἔχεται, τῆς διὰ τοῦ αὐτοῦ βαρυνομέ-
νης. Scholia MS. Cod. Voss. in Bibliotheca Leip-
zigenae] secundum iudicium antiquorum in C. (* den-

[(*)] „Σφεδανῶν in textu Cod. TOWNL. ω in o versā
a m. rec. et σφεδανῶν bis in Schol. σφεδανὸν apud Nicand. Thér. 642. Timaeum, et in textu B: at in Schol., quaē
habent aliqua cedro digna, et a TOWNLEIANO proximam
dignitatem facile tutantur. — οὐτι τὸ σφεδανὸν Ἡράδωρος μὲν
καὶ Ἀπίων ἐκτείνουσι τὸ σφεδανῶν ώς μετοχὴν λέγοντες εἰ-
λύφεναι (εἰλύφει Eustath. p. 2250, 56 = 1344, 10.) τὴν
λέξιν ἀντὶ τοῦ σφοδρᾶς διάκων, οἱ μέντοι πλείονες ώς ἐπίρ-
ημα λαμβάνοντες αὐτὸν σφεδανὸν λέγοντες τὸ σπευστικὸν
καὶ σφοδρὸν καὶ καταπληκτικὸν σίουει σφεδονηδὸν ἀπὸ τῆς
σφεδόνης οἴου ἐπεικτικὸν καὶ ἐπεστραμμένον καὶ σύντονον
ἄφ' οὐ καὶ σφήν καὶ σφίγγων οἱ δὲ σπευστικῶς παρὰ τῷ
(σπεύδειν Elym. M.) σπευδανὸς σφεδανός.“ KIDD.

densi: σφεδανὸν] Ἐπίθημα ἀντὶ τοῦ σφεδανῶς, οἵτις
 μετ' ἐπιτάσσεις καὶ βλασ. οἱ δὲ σφεδανῶν γράφουσιν,
 ἵνα οὐ μετοχῆς, ἀντὶ τοῦ κατεπείγοντος αὐτοὺς, οὐ τῷ θυ-
 μῷ ἐπαιρόμενος, οὐ φόνων, ἀπὸ τοῦ φόνος. Hoc Homeri Variantium ex Hesychio colligendarum studium
 etiam atque etiam commendamus futuro Poëtae edi-
 tori. Nec illum poenitebit consilii nostri. Nam
 tunc Hesychius scienter periteque tractatus, si non
 plures, certe meliores Variantes suppeditabit, quam
 omnes omnium Bibliothecarum veteres membranae.
 Atque his omnibus planum factum esse arbitramur,
Hesychium, quod in præfatione professus est, re
 ipsa præstissem, id est, multa ex Aristarchi, Apio-
 nis et Heliodori libris in opus suum traduxisse. Se-
 quitur, ut diligenter examinemus, an, quod idem
 de Theone et Didymo tradit, vero consentaneum vi-
 deatur. Theonem et Didymum, ait, Comicas Tragi-
 easque voces secundum literarum ordinem collegisse.
 Quaeritur, uter horum Comicum Lexicon scripserit,
 uter Tragicum? Evidem utrumque Grammaticum
 et Comicum et Tragicum Lexicon condidisse putem.
 Didymo Tragicum Lexicon diserte tribuit *Harpocra-*
tion: Εὑραλσιφεῖν ἐλέγετο χωρὶς λοιπῶν ἀλεφεσθαι,
 οἷς Διδύμος ἐν εἰκοστῇ δύδει Τραγικῆς Λέξεως. Ex
 eodem haustum est, quod legitur in *Lexico Sangerm.*
 MS. Ἀηδόνα. ἔστι ρὲν η ὄρνις. ἐκ μεταφορᾶς δὲ οἱ
 Τραγικοὶ τὴν γλωσσίδα τὰν βοῶν. (an αὐλῶν?) ἔστι
 δ' ὅπου καὶ τὸν αὐλόν. οὐ λέξις Διδύμου. Comici Le-
 xici etsi nullus editorum scriptorum, quod sciām,
 mentionem facit, tamen hic etiam nobis licet atten-
 tiam Hesychii fidem sublevare. Nam Comicum il-

Iud Lexicon clare commemoratur in *Etymologico MS.*
Bibl. Regiae. Καρύκη. ἔψημά τι δι' αἰματος καὶ ἀρτυ-
μέτων παντοταν. δὲ Δίδυμος Λύδιον βρῶμά Φισιν ἐκ
πολυτελοῦς σπενσασις συγκείμενου. ἐγώ δὲ οἶμαι καρύκην
αὐτὸν λέγεσθαι, ἐπειδὴ μέλαν ἔστι. Φισὶ γὰρ ἐν τῇ Κω-
μικῇ Λέξει, ὅτι ἔστι Καρύκιον καρυοβαθές. καὶ Κάρυος
ῥόος, οἷον μέλανος ρόος. οὐκοῦν ἐν τούτου οἶμαι λέγεσθαι
καρύκη. οὐκ οἶδα δὲ εἰ καλῶς. Ex quo restitutas edi-
tum Etymologicum, foede mutilatum et corruptum,
p. 492. 50. At dicet aliquis: sit *Didymus* auctor
Lexici Comici et Tragici: dixerit verum *Hesychius*,
quod attinet ad *Didymum*: certe, quod de Theo-
ne (*) narrat, a vero alienum est. Quis enim
unquam audivit, *Theonem* Lexici Comici vel Tragici
esse auctorem? Enimvero quam fallax et lubricum
argumentum sit, quod a scriptorum silentio ducatur,
exemplo esse potest Lexicon Comicum, modo a no-
bis *Didymo* vindicatum. *Theocritum*, ut hoc utar,
ejusdem *Theonis* commentariis illustratum esse, quan-
tum mihi constat, tradidit nemo. Nec tamen pro-
pterea fides neganda *Etymologico* inedito *Bibl. Re-*
giaie: Γρίπος. παρὰ τὸ ἄγρεῖν, ὃ ἔστι παρακολουθεῖν τῷ
ἄγρῳ. οὔτως Ἡφαδιανὸς ἐν τῷ Ὁρθογραφίᾳ. Θεοκρίτος. Τοῖς
δὲ μέτα γριπεύς. γριπεύς γὰρ δὲ ἀλιεύς. καὶ γρίπος,
τὸ ἀλιεύτικὸν δίκτυον, οἷον ἄγριπτον. ἄγρεῖν δὲ, τὸ λαμ-
βάνειν οὕτω Θέων ἐκ Τπομνῆσει Θεοκρίτου. Verum ip-

sc

[(*) Ex iis quae hic de Theone disputata sunt erran-
tem Muretum correxit Ruhnken. T. II. p. 350: „Theon,
inquit, Scholia in Aratum, Theocritum et Apollonium Rhos-
dium, non in Aristophanem scripsit.”]

de *Hesychius*, cui, aequum erat, hac etiam in re sine exceptione credi, quod, quae de *Didymo* narrat, aliorum scriptorum consensu confirmantur; ipse, inquam, *Hesychius* nobis suppeditat, quo labantem ejus fidem fulcianus: 'Αγιῶτες. Θέων σύτῳ λέγεσθαι φησὶ τοὺς μετὰ τὸν τῆς Ἰλίου πλοῦν Φαληροῖ προσχόντας, καὶ ἀναιρέθεντας ὑπὸ Δημοφῶντος ταφῆνται. Idem alio loco: Συταλοι. ἀπὸ τῶν Ἀφροδισίων καὶ τῆς προυνικλας τῆς νυκτερινῆς θεούς τινας ἐσχημάτισεν. Θέων δὲ φησὶ πεπλάσθαι τὸ θνομά. Utroque loco viri docti *Theonis* nomen e fuga retraxerunt. Horum autem locorum alter ex *Theonis* Lexico Tragico, alter ex ejusdem Lexico Comico sumtus videtur. *Theonis* Lexicon Comicum haud dubie laudat *Phrynicus* de Dict. Att. p. 166. Σαπράν, οἱ πολλοὶ ἀντὶ τοῦ αἰσχράν. Θέων φησὶ διγραμματικὸς εὑρητέναι παρὰ Φερεκράτει ληρῶν. ἀπαντᾷ γάρ ἡ Φέρει μαρτύρια, ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ σεσηπτοῦ εὑρηται κειμένα. Satis arbitror esse demonstratum, *Didymum* et *Theonem* duplex edidisse Lexicon, Tragicum et Comicum, atque adeo suam *Hesychio* fidem constare. Sed major difficultas ex iis, quae *Hesychius* de *Diogeniano* narrat, movetur. Hunc, ait, variorum Grammaticorum Lexica, Homericā, Tragica, Comica, Lyrica, Rhetorica, Medica et Historica in unum conflasse: se vero totum *Diogeniani* opus in Lexicon suum transtulisse, additis vocibus, quae deficerent, et adjecta scriptorum auctoritate, sicuti illam *Diogenianus* omisisset. Quae narratio tanquam falsa arguitur primum ex *Suida*, qui nihil de tali *Diogeniani* Lexico, quale *Hesychius* jactat, referat, sed tantum de *Diogeniani* Epitome Lexici,

212 PRAEFATIO EX EDITIONE

quod Zopyrion inchoaverat, Pamphilus perfecerat. Poterat addi ejusdem *Diogeniani*. Επιτομὴ τῶν Ἰουρηλίου Ἑλληνικῶν, laudata in Scholio MS. Gregor. Nazianz. apud Montfauc. Diar. Ital. p. 214. Scholiastes Homeri MS. Lipsiensis ad Il. E. 576. laudat Διογενιανοῦ Επιτομὴν Ἑλληνικῶν δινομάδων. ubi alterutra Epitomarum, quas diximus, intelligenda videtur. Sed hoc caussae nostrae neque prodest, neque obest. Quid enim impedit, quo minus, qui ante nonnullorum Grammaticorum Lexica contraxisset, posthaec ex omnium hujus generis libris universale quoddam Lexicon compilari? Quanquam saepe animus tentatus est, ut putarem, de alio *Diogeniano Suidae* sermonem esse, de alio *Hesychio*. Fuerunt enim duo hujus nominis Grammatici, eodem *Suida* teste, alter Heracleota, alter Cyzicenus. Deinde *Hesychio*, narranti, omnis generis voces in magnum illud *Diogeniani* Lexicon esse congestas, objicitur auctoritas Photii, qui *Biblioth. Cod.* CXLV. et CXLIX. *Diogeniano* diserte tribuit poëticarum tantum vocum collectionem. At idem *Photius* in praefatione Lexici MS. civilis orationis vocabula a *Diogeniano* collecta dicit: Αἱ τῶν λέξεων πλεῖστοι, περὶ ἡς τὸ ποιητικὸν νέμεται ἔθνος, εἰς τὸ ὀφελέστατον τοῖς βουλομένοις προσέχειν Διογενιανὴ συνελέγησαν. Hinc forte cavillator aliquis ansam arripiat veterotorie callideque eludendi *Photiani*, quo *Hesychius* premitur, testimonii. Sed cum nostrum sit, ingenue et simpliciter agere, lenissima emendatione *Photium* sibi consentientem efficiamus. Lege igitur: περὶ ἡς τὸ ποιητικὸν νέμεται ἔθνος. Verum quid frustra verba consumimus? Ne

mi-

minima quidem inter *Hesychium Photiumque* est dissensio. Recte *Hesychius* dixit, *Diogenianum* omnis generis voces collegisse, recte *Photius*, eundem Lexicon poëticum confecisse. Etenim ex *Hesychio*, id est, ex ipso *Diogeniano* satis constat, majorem a *Diogeniano* rationem habitam esse poëtarum, quam qui soluta oratione scripserunt. Retulit ille quidem ex Lexicis Rheticis quaedam Demosthenis, Aeschinis, et aliorum oratorum: ex Medicis, Hippocratis: et Historicis, Thucydidis, Xenophontis, Theopompi. Sed haec pauca sunt, et nihil ad largissimam illam poëticorum vocabulorum copiam. Quo pauciora vero *Diogenianus* sumbit ex Lexicis Rheticis, Medicis, Historicis, coplura in opus suum deduxit, Homeri ex Lexicis Homericis: Aeschyli, Euripidis, ex Tragicis: Epicharmi, Aristophanis, Cratini, Menandri, ex Comicis: Pindari, Alemanis, Alcae, Anacreontis, ex Lyricis. Quibus omnibus vel ipse *Diogenianus*, vel postea *Hesychius* adjecit Aristophanis et aliorum Glossaria, ad Laconum, Cretensium, Tarentinorum, aliorumque populorum voces explicandas comparata. Cum igitur *Diogeniani* diligentia in poëtarum vocibus enarrandis potissimum versata sit, quis est, qui dubitet, recte ejus Lexicon a *Photio* ex multo majore parte, ut fieri solet, Poëticum Lexicon esse appellatum? Ita magnum *Diogeniani* Lexico praesiditum Poëtarum studiosis paratum erat. Sed qui Oratores et Historicos intelligere, aut ingenium ad orationes et historias scribendas conferre cuperent, non adeo multa, quibus studium suum adjuvaretur, in illo re-

periehant. Quae res impulit Photium, ut ipse *civilis orationis Lexicon* condere institueret. Cujus consilii rationem cum explicat in praefatione Lexici, loco quamvis mutilo, satis ostendit, se *Diogeniani Lexicon* omnibus omnium hujus generis libris, quibus poëtiae voces explicarentur, praeserre: Αἴ τῶν λέξεων πλείους, περὶ ἣς τὸ σοιητικὸν νέμεται ἔθνος, εἰς τὸ ὀφελέστατον τοῖς βουλομένοις προσέχειν, Διογενικῶν συνελέγησαν. εἰ γὰρ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ἐπὶ νοῦ ἤκει τὴν ἴσην καὶ ὅμοιαν πραγματείαν ἐνστήσασθαι ἀλλ' οὐδὲ ὅσα γε ἐμὲ εἰδέγαι οὐδεὶς τῶν προτέρων. . . . Hoc Photii de *Diogeniano* judicium plane congruit cum *Hesychiano*, ut nihil adeo caussae sit, cur *Hesychius de Diogeniano* magnificentius, quam verius, dixisse existimetur. Sed in illo *Hesychii de Diogeniano* iudicio alius etiam locus est, cui satisfaciendum videatur: συλλαβόν δὲ ὁ μὲν (*Διογενιανὸς*) οὐδεμίαν λέξιν, ὥστε ἡμᾶς εἰδέναι, παρέλιπε, οὔτε τῶν παλαιῶν, οὔτε τῶν ἐπ' ἐκείνου γεγενημένων. Quae verba in eam partem accipiuntur a viris eruditis, ut *Hesychius* dicat, nullum vocabulum, quantum sibi constet, a *Diogeniano* esse praetermissum, neque veterum scriptorum, neque aetatis suae. Quae si *Hesychii* mens fuit, profecto stupor ejus excusari nulla ratione potest. Nam paulo post ait, se multas voces, quae in *Diogeniano* frustra quaererentur, adjecisset. Verum *Hesychii* locus sic capiendus est, ut ex eo intelligatur, nullum Lexicon a *Diogeniano* esse praetermissum, vel veterum Grammaticorum, vel qui ejus aetate vixissent, ex quo ille non sumserit aliquid suo modo, et in opus deduxerit suum. Fef-

fellit viros eruditos vox λέξις, quae hic non vocabulum significat, sed *Lexicon*, ut saepe apud Grammaticos. Ita paulo ante in *Etymol.* MS. vidimus Διδύμου Λέξιν Καμικήν. Sed tandem argumentum, quod ultimo loco reservavimus, proferamus, firmissimum illud gravissimumque, quo uno, si reliqua abessent omnia, *Hesychii de Diogeniano* narratio facile dubitatione omni liberetur. Quale, inquis, hoc est, et unde sumtum? Nempe per inductionem, quam *Dialectici* vocant, demonstrabimus, quicquid ab antiquis Grammaticis ex *Diogeniani Lexico* assertur, ad verbum reperiri in *Lexico Hesychiano*. Scholiastes *Platonis* ineditus, ad *Ionem*: Διογενίδης δὲ, Μαγνῆτιν λίθον μὲν πλανᾶν λέγει τὴν ὄψιν, ὡς εἴη ἀργύρῳ ἐμφερής τὴν δὲ Ἡρακλεῶτιν ἐπισπάσθαι τὸν σῖδηρον. Accipe *Diogeniani* verba ex *Hesychio*: Μαγνῆτις λίθος. αὗτη πλανᾶ τὴν ὄψιν, ἀργύρῳ ἐμφερής σίστα. ἡ δὲ Ἡρακλεῶτις τὸν σῖδηρον ἐπισπάται. Idem Scholiastes ad *Hipp. Maj. Διανεκῆ. διαπαντός.* οὕτω καὶ Διογενίαν. Habet suo loco *Hesychius, Photius Lex. MS.* "Αἱ ἐπὶ τοῦ μεγάλου. ἔστι δὲ καὶ σχετλιαστικὸν ἀναφένημα. δασυνθέν δὲ γέλωτα δηλοῖ, ὡς φησι Διογενίαν. Ne verbo quidem discrepat *Hesychius*. Ex quo loco illud etiam confirmatur, quod supra disputavimus, non diversum fuisse *Diogeniani Lexicon*, quod *Photius* in praefatione *Lexici* sui laudavit, ab illo, quod *Hesychius* cum pulviro exhausit. *Harpocration*, et ex eo *Suidas*: Ἀειέστω Ἀντιφῶν τὴν ἀΐδιότητα, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ ἐστάναι, ὥσπερ καὶ Εὔεστω ἡ εὐδαιμονία κακεῖται. ἡ λέξις παρὰ τῷ Διογενίᾳ, ἐν Ἀληθείᾳ δευτέρῳ Ἀντιφῶν

τος. Hesychius: Ἀειεστά. τὸν αἰώνιον οὐταν, ἡ ἀδιδότης τα. Reliqua Epitomator Hesychio, ut sexenta alia, detraxit (*). Ceterum hinc etiam appareat, scriptorum nomina non ubique a Diogeniano esse omissa. Quanquam nec Hesychius omnes ab eo auctoriates neglectas dicit, requirens tantum ejus in notandis auctorum nominibus librisque diligentiam in glossis iis, de quarum significatione ambigeretur. Etymolog. M. p. 216. 29. Βρύττειν. ἐσθίειν. Διογένης. Glossa totidem verbis est apud Hesychium. Cyrillus Lexico MS. Ὡς ἄημα. ὡς πνεῦμα, ὡς ἄνεμον. ἄημα γὰρ τὸ πνέον, παρὰ Διογενιανῷ. Hesychius: Ἅημα. πνεῦμα, φύσημα. Scholiastes Nicandri ad Theriac. p. 15. Διογενιανὸς δὲ Χλοέειν, καλῶς αὔξεσθαι καὶ βλαστάνειν. Hesychius. Χλεάσουσιν. βλαστήσουσιν. Alteram explicationem Epitomator sustulit, Basilius Scholio MS. in Greg. Nazianz. quod ad Timaei Lex. Platon. p. 91. protulimus: Ἐτνος εἶδος θυρίου. οἱ μὲν, κύκλον οἱ δὲ, τὸ καλούμενον πιστάριον.

[(*)] Schol. ad Callim. H. in Dian. 190. ἡ Ἀρτεμίς ἐν Κρήτῃ Βριτόμαρτις τιμᾶται, ὡς Διογενιανός Hesychius Βριτόμαρτις ἐν Κρήτῃ ἡ Ἀρτεμίς RUHNKEN. Ep. Cr. II. p. 135. ed. nov. Confer quoque Hesych. v. Ὁκρίβας, et Scholiasten ad Plat. p. 47. a R. ad Tim. p. 191. ed. n. allatum. Etym. M. p. 111, 50. ἀνταῖα δὲ ἡ Ἔκατη ἐπιθετικῶς Διογένης ἱέσιος. medelam lenissimam admovēndo restituamus ΔΙΟΓΕΝΙΑΝΟΣ. Hesychius, v. Ἀνταῖα — καὶ τὴν Ἔκατην δὲ Ἀνταῖαν λέγουσιν, — In Harpocrat. Cod. MS. Reg. μείστω — pro Εὔεστα, εὖ, εὖ — et τὸ καλεῖται glossam claudit. Cf. Toupi ad Harpocrat. [Emend. T. IV.] p. 492. ΚΙΠΡΟΣ.]

οἱ δὲ, ἔψημα ἀθηρῶδες. τοῦτο γάρ δασινόκενον σημαίνει
ἀφ' οὗ καὶ ἀθήρα καὶ ἀθάρα. ἐνθεν καὶ ἐτνήρυτις παρὰ
τῷ Ἀριστοφάνει. "Ἐτνος οὖν Φησὶ τὸ ἐρειχθὲν καὶ συγ-
κοπὲν καὶ ἔψηθὲν ὅτπριον, ἀπὸ τοῦ ἐρείκω, τὸ σχίζω.
εὗτα καὶ Διογενιανὸς. Hesychius: "Ἐτνος. ἐρεγκὼς,
ἔψημα ἀθηρῶδες. καὶ εἰδος δστρίου. Eustathius ad Od.
E. p. 1533. Διογενιανὸς Οἴακος λέγει, οἷς τὰ πηδάλια
ἐπιστρέφουσιν, ἥρουν κανόνας καὶ πρίκους δι' ὧν ιμάντες
διείρονται. Hesychius: Οἴακος. πηδάλια, ἢτοι αὐχένια,
καὶ οἱ ταῦτα ἐπιστρέφοντες κανόνες, καὶ πρίκοι, δι' ὧν
οἱ ιμάντες διείρονται. Haec omnia si claris argumen-
tis signisque luceant, ut lucent certe, tamenne du-
bitabimus, Diogeniani Lexicon in Hesychianum esse
translatum? tamenne Hesychii de Diogeniano narra-
tionem, et vero totam praefationem in fraudis su-
spicionem adducemus? Unus, ne quid dissimilem,
ex Diogeniano locus affertur, quem frustra quaeras
in Hesychio, Glossae Herodoti: Εὔεστώ. εὐημερία,
εὐετηρία, ἡ καλλιστη τῶν ἐτῶν διαγωγή. Διογενιανὸς
ἄνευ τοῦ σ γράφει. Habet quidem vocem Hesychius,
sed cum σ scriptam. Verum tantum abest, ut, in
gravissima illa glossarum jactura, quam Hesychius fe-
cit, unam desiderari mirer, ut potius mirari subeat,
reliquas omnes, quas modo retuli, in eo compare-
re. Ut brevi complectar, rem sic intelligo: Hesy-
chius, incertae aetatis Grammaticus, certe qui vixe-
rit ante decimum seculum, ut ex Codice Lexici
Rhetorici intelligi potest, Hesychius igitur cum Lexici
locupletissimi, quod omnia vocabula peraeque ex-
plicaret, conficiendi consilium cepisset, aliorum
Grammaticorum Lexica et Commentarios summa cura

HESV
118 PRAEFATIO EX EDITIONE

collegit, et in horreum illud suum congessit. Ipse fatetur, sibi ad manus fuisse *Aristarchi*, *Apionis* et *Heliodori* libros ad hanc rem pertinentes. Nec dubitem, eum habuisse *Apollonii*, *Theonis* et *Didymi* libros, quos et ipsos in praefatione laudat. Sed in nullo Grammaticorum majus adjumentum reperit, quam in *Diogeniano*, qui candem, quam ipsem et rationem secutus, multorum Lexica, quanquam poeticas maxime voces explicantia, in unum conflarat. Hujus igitur opus totum intulit in suum, adhibita tamen illa correctione, ut argumenta proverbiorum, quae *Diogenianus* omisisset, adderet, ut auctoritates ambiguorum et rarorum vocabulorum, quas idem neglexisset, ex aliis Lexicis suppleret, ut voces πολυτημάτων accurate distingueret, suo cuique significacioni auctore adscripto, ut denique multa vocabula, quae in *Diogeniani* Lexico deessent, sive ex aliis Lexicis, sive ex ipsis scriptoribus antiquis in opus suum referret. Ex quibus omnibus illud etiam efficitur, *Hesychium* veram Lexici condendi rationem et viam tenuisse. Nec forte multum a vero aberravit, qui hinc colligat, *Hesychium* non fuisse Christianum. Nam Christiani Grammatici non id egerunt, ut rariora vocabula veterum scriptorum testimoniis munirent, sed ut illa, tanquam inutilia additamenta tollerent ac delerent; id quod non uno loco ad *Ariostophanis Plutum* observavit *Hemsterhusius*. Haec habui, quae pro *Hesychii* ad *Eulogium Epistola*, et de ipsis Lexici *Hesychiani* ratione disputarem. Reliquum est, ut et Graecis literis novum, quod hac *Hesychii* editione capiunt, incrementum, et Belgis illustrare.

tre sui in has literas studii, quod cum maxime produnt, monumentum gratulemur. Vix aliud seculum hoc nostro feracius fuit doctorum hominum, qui omnem curam, operam, laborem ad Graecos scriptores illustrandos expoliendosque conferrent. Nec alia ulla hodie gens est, quae Belgis hac laude antecellat, ingenue illud fatente ac praes se ferente Critico Anglo, qui, nescias, utrum sit ingenio et doctrina excellenter, an humanitate, moderatione animi et candore amabilior, *Jeremia Markland* in Dedicatione *Euripidis Supplicibus* praemissa. Ac poterunt jam Belgae hanc gloriam eo facilius tueri, quo maius praestabiliusque literis, quas colum, praesidium numer paravit Vir nobilissimus, idemque patriae suae et literarum decus, *Gerardus Meermannus*, aere suo redimenda, Bataviaeque inferenda Jesuitarum Parisiensium Bibliotheca, qua ingens vis librorum manuscriptorum, Graecorum in primis, continetur. Quo pulcherrimo instrumento ut laudandarum artium studiosi, in tanta praesertim domini facilitate, strenue et diligenter utantur, etiam atque etiam optamus. Vale. Dab. Leidae a. d. VI. Aug. MDCCCLXV.